

Trøndelag fylke
postmottak@trondelagfylke.no

Dette brevet sendes kun per e-post.

Vår ref.:
18/26- 10- EKN

Deres ref.:

Dato:
18.01.2018

Nye retningslinjer for TT-ordningen

Likestillings- og diskrimineringsombudet (ombudet) viser til høringsnotat om nye retningslinjer for TT-ordningen i Trøndelag med høringsfrist 19. januar 2018.

Ombudet har som mandat å arbeide for likestilling og mot diskriminering på grunnlag av blant annet nedsatt funksjonsevne. Ombudet har også tilsynsansvar med at norsk rett og forvaltningspraksis er i samsvar med de forpliktelsene Norge har etter blant annet FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Ombudet ønsker i lys av vårt mandat å bidra til å rette opp det vi antar er misforståelse i høringsbrevet, og i tillegg gi en kommentar til selve prosessen i arbeidet med nye retningslinjer for TT-ordningen.

I høringsbrevet står det følgende: *Forslag til retningslinjer er utarbeidet i henhold til diskrimineringsloven, slik at alle godkjente brukere tildeles likt grunnbeløp.*

Vi er tidligere blitt spurt av NHF Trøndelag om dette er en korrekt tolkning av diskrimineringsloven. Vi har bestridt dette.

Særbehandling som bidrar til å fremme likestilling og sikre like muligheter anses ikke som diskriminering, såfremt særbehandlingen er forholdsmessig. Det vil f eks si at det ikke vil være diskriminerende overfor personer *uten* nedsatt funksjonsevne at de ikke omfattes av TT-ordningen.

TT-ordning vil altså kunne regnes som positiv særbehandling. Dersom det ikke er lovbestemte rettigheter det gjelder, og man dermed står friere, både mht innføring og utforming av positive særtiltak, så må man utforme slike tiltak på en ikke-diskriminerende måte. For ordens skyld minner vi om at likebehandling av ulike tilfeller i seg selv kan utgjøre diskriminering. Graden av behov bør derfor være utgangspunktet for omfanget av ytelsen. Dette tilsier en individuell vurdering av søknadene. Unntak kan gjøres dersom kommunen kan godtgjøre at dette er saklig, nødvendig og ikke uforholdsmessig.

Samtidig vil det ikke være slik at positive særtiltak må omfatte alle som har behov, selv om det bør være utgangspunktet. Det vil heller ikke uten videre være brudd på loven å definere visse grupper som kvalifiserer for tiltakene. Dette bør da kombineres med en mer åpen kategori. Ved en eventuell forskjellsbehandling som følge av at man faller utenfor ordningen, eller får mindre dekning/kompensasjon enn man har søkt om, vil det være avgjørende hvorvidt det er saklige grunner for avgrensningene, at de fremstår som nødvendige, og at de ikke er uforholdsmessige.

Misforståelsen som ligger til grunn for feiltolkningen kan skrive seg fra sak 13/1168, der ombudet kom til at Akershus fylkeskommune brøt diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 5 da en funksjonshemmet kvinne med dokumentert behov ikke fikk utvidet reiserett fordi hun ikke tilhørte gruppen rullestolbruker, synshemmet eller benyttet bærbart surstoffapparat.

At noen har behov for et større antall turer enn andre, er forståelig og saklig, men ombudets avgjørelse baserte seg på at dette ikke kan bestemmes utfra predefinerte grupper som eksempelvis rullestolbrukere, synshemmede eller utviklingshemmede.

Folk innenfor de prioriterte gruppene er forskjellige og kan ha forskjellig funksjonsnivå. For eksempel er det mange synshemmede/blinde som benytter kollektivtrafikk, samtidig som andre personer med nedsatt funksjonsevne kan ha stort behov for utvidet reiserett.

Ombudet mener at også andre mennesker med alvorlig nedsatt funksjonsevne som kan ha like stort behov og problemer med å benytte andre transportmidler også må tas i betraktning – og at alle må vurderes på et individuelt grunnlag. Etter ombudets mening vil dette ikke nødvendigvis kreve lenger saksbehandlingstid om søknaden i utgangspunktet krevde dokumentasjon på både funksjonsnedsettelse og behov.

Vi ønsker også gi en kommentar til selve prosessen, da vi har mottatt bekymringer fra interesseorganisasjonene – hvor de mener seg lite involvert i prosessen.

Vi vil i den forbindelse minne om forpliktelse som ligger i CRPD Artikkel 4. 3
Generelle forpliktelser: *I arbeidet med å utvikle og gjennomføre lovgivning og politikk som tar sikte på å gjennomføre denne konvensjon, og i andre beslutningsprosesser som gjelder spørsmål knyttet til mennesker med nedsatt funksjonsevne, skal partene aktivt trekke inn og rådføre seg inngående med mennesker med nedsatt funksjonsevne, også barn med nedsatt funksjonsevne, gjennom de organisasjoner som representerer dem.*

Interesseorganisasjonene som har tatt kontakt med oss mener de bestemt ikke har vært godt involvert i prosessen og at det ikke medfører riktighet *at innspill fra møtedeltagerne er tatt (nevneverdig) inn i vedlagte forslag til retningslinjer.*

Ombudet håper at interesseorganisasjonene til de berørte involveres, og at deres synspunkter tas med i den videre prosessen.

Vennlig hilsen

Eli Knøsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent, og gyldig uten signatur.

Kopi til:
Kristian Lian